

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
Дата на разясненията от УО: 04.08.2025 г.			
6.	24.07.2025 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR002-1.003 „Подкрепа за развитие на съществуващи иновационни клъстери“, моля за разяснение относно приложимите режими на помощ при планиране на допустимите разходи. Съгласно указанията в Условието за кандидатстване, разходите по проектите задължително следва да включват елементи, представляващи държавна помощ по чл. 27 от Регламент (ЕС) № 651/2014, като е посочено, че включването само на разходи, попадащи в обхвата на минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 (de minimis), е недопустимо. В същото време регламент 615 / 2014 (параграф 25 от въвеждащите разпоредби и чл. 8, т. 5), както и регламент 2023 / 2831 не изключват получаване на оперативни помощи от иновационни клъстери не само като държавна помощ, но и в режим минимална помощ (de minimis) стига да бъдат изпълнени определените изисквания за натрупване. В тази връзка бихме искали да Ви помолим за недвусмислено разяснение относно: 1. Законово основание за налагане на недопустимост на разходи за оперативни помощи в режим минимална помощ (de minimis). Молим също да вземете предвид и факта, че в предишната покана от 2019 г. режим минимална помощ за оперативни разходи, които не надхвърлят прага на минимална помощ бяха допустими, което показва недвусмислено, че подпомагането на иновативни клъстери в режим държавна помощ и в режим минимална помощ е напълно допустима мярка.	1. Съгласно Раздел 16. Приложим режим на минимални/държавни помощи от Условието за кандидатстване, за дейностите и разходите по процедурите са приложими изискванията на два регламента, съответно: a) Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан “Общ регламент за групово освобождаване” или “ОРГО”), изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г. за компонент А. Помощи за иновационни клъстери по чл. 27 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и b) Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis за компонент Б. Помощ „de minimis” съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831.

		2. Молим също, за разяснение къде в регламент 2023 / 2831 се описва легитимността на въведената недопустимост на режимите за подпомагане (държавна или минимална). В допълнение молим да уточните следното: 3. Правилно ли разбираме, че допустимите разходи по de minimis могат да бъдат включени в проектното предложение само в допълнение към такива по държавна помощ (чл. 27 от Регламент 651/2014), но не и самостоятелно? 4. Съществува ли списък или изрични ограничения, в който определени видове разходи направени от иновационни клъстери са допустими единствено по режим „държавна помощ“, но не и по de minimis? Ако да – бихте ли могли да ги посочите?	Изискванията към кандидатите, в това число и изискванията за приложимите режими на държавна/минимална помощ по процедурата са съгласувани по компетентност с Министерството на финансите по реда на Наредба № 4 от 22.07.2016 г. за определяне на реда за съгласуване на проектите на документи по чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделяно управление (изм. – ДВ, бр. 39 от 2023 г.) 2. В Условието за кандидатстване по процедурата в т. 14.2. Допустими разходи, Раздел 14. Категории разходи, допустими за финансиране е направено разграничение кои разходи произтичат от разпоредбите на съответните регламенти, като са посочени и условията за тяхната допустимост и приложимост. 3. Да. Прилагането на режим de minimis е приложим само в комбинация с режим на помощ по чл. 27 „Помощи за иновационни клъстери“. В поле ВАЖНО (стр. 26 от УК) по т. 14.2. Допустими разходи от Условието за кандидатстване е посочено, че <i>„Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи само разходи, представляващи държавна помощ по чл. 27 от Регламент (ЕС) 651/2014 или комбинация от държавна и минимална помощ, съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831, като включването на разходи по чл. 27 от Регламент (ЕС) 651/2014 е задължително. Включването САМО на разходи, представляващи минимална помощ, съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 е НЕДОПУСТИМО по настоящата процедура.“</i>. 4. Регламентите за държавни помощи, съответно и националното законодателство - Законът за държавните помощи (ЗДП) не задължават администраторите на помощ, да предоставят държавни/минимални помощи. В чл. 12, ал. 2 от ЗДП е посочено, че даден администратор на помощ, може да разработва или да предоставя държавни помощи или минимални помощи, т.е. дадена е свобода на администраторите на помощ, да разработват своите мерки в съответствие с целите и очакваното въздействие на своите процедури, като единственото им задължение е да го правят в съответствие със (в рамките на) законодателството. Съответно потенциалните бенефициери имат право да
--	--	---	--

		5. Моля да потвърдите дали разходи като: - разходи за експертна помощ за защита на индустриална собственост, - разходи за организиране на конференции и обучения, - маркетинг и визуализация на клъстера, могат да бъдат допустими по режим de minimis, при условие че са отчетени коректно и са в рамките на приложимите лимити за минимална помощ. Ще сме Ви благодарни за потвърждение и яснота по горните въпроси.	получат съответните помощи при спазване на условията за кандидатстване по съответната процедура. 5. Съгласно заложените изисквания по процедурата оперативните помощи са допустими и се предоставят само под режим на държавна помощ по чл. 27 „Помощи за иновационни клъстери” от Регламент (ЕС) 651/2014. Разходите, свързани с оперативните помощи са предвидени в т. 14.2. Допустими разходи, т. 4. Административни разходи, и са свързани със: 1.1. Стимулиране на клъстера да подобри сътрудничеството, обмена на информация и предоставянето или канализирането на специализирани и персонализирани услуги в подкрепа на бизнеса; 1.2. Маркетинг на клъстера с цел увеличаване на участието на нови предприятия или организации и повишаване на неговата видимост; 1.3. Управление на съоръженията на клъстера; организиране на програми за обучение, семинари и конференции в подкрепа на обмена на знания и работата в мрежа, и транснационално сътрудничество. Предвид, че условията, приложими за чл. 27 „Помощи за иновационни клъстери“ на Регламент (ЕС) 651/2014 не предвиждат допустими разходи, свързани със защита на индустриалната собственост, същите са предвидени като допустими при режим de minimis, и при спазване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2023/2831 г. Тези разходи са посочени в т. 6. Разходи за защита на индустриална собственост в т. 14.2. Допустими разходи, Раздел 14. Категории разходи, допустими за финансиране от Условията за кандидатстване по процедурата. Приложимите режими на държавна/минимална помощ са разписани в Приложение 3.А Изисквания, свързани с правилата за прилагане на държавна помощ по чл. 27 „Помощи за иновационни клъстери”, Регламент (ЕС) 651/2014 и режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 са посочени
7.	25.07.2025	Здравейте, Във връзка с процедура на подбор на проектни предложения: BG16RFPR002-1.003 „Подкрепа за развитие на съществуващи иновационни клъстери“, моля, за следните уточнения: 1. Съгласно Условията за кандидатстване, т. 16. Приложим режим на минимални/държавни помощи, по процедурата са приложими 2 режима:	

	- Помощи за иновационни клъстери съгласно чл. 27 от Регламент (ЕС) № 651/2014 - Помощ „de minimis” съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 Моля, за следното уточнение – допустимо ли е всички разходи по проекта да бъдат заложили в режим „de minimis” (100% БФП), вкл. разходи за материални и нематериални активи, разходи за наети лица, административни разходи и др. или режим „de minimis” е допустим само за „Разходи за защита на индустриална собственост“? 2. В т. 14.2. Допустими разходи, са посочени различни видове „Административните разходи“, които може да бъдат извършени, вкл. маркетинг на клъстера, обучения, семинари и конференции и т.н. Тези разходи допустимо ли да бъдат извършени под формата на външни услуги от трети страни? 3. Какво означава текста „Оперативните помощи (разходите по т. 3, т. 4 и т. 5) могат да бъдат предоставени за експлоатацията на иновационния клъстер, като продължителността им не надхвърля десет години.“ Това означава ли, че трябва да се бюджетира разходи за изпълнението на проекта за 10 години, при положение, че продължителността на проекта е до 24 месеца?	1. Моля вижте отговора на подточка 3. от предходния въпрос № 6. 2. Да, допустимо е. Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПНИИДИТ от процедурата „Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители, ако естеството на проекта изисква това. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ (БФП) от ЕФСУ“. В тази връзка: 2.1. Бенефициентът се задължава да прилага процедурите за избор на изпълнител, уредени в Закона за обществените поръчки (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му, когато се явява възложител по смисъла на ЗОП; 2.2. Когато не е възложител по смисъла на ЗОП бенефициентът се задължава да прилага специфичните правилата за определяне на изпълнител от бенефициента на безвъзмездна финансова помощ, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и приложимата подзаконова нормативна уредба; 3. Не. Изискването за продължителността на оперативните помощи произтича от пар. 7 на чл. 27, „Помощи за иновационни клъстери“ на Регламент (ЕС) 651/2014, според което оперативни помощи могат да бъдат предоставени за експлоатация на иновационни клъстери като продължителността им не може да надхвърля десет години, т.е. кандидатът не може да получава държавна помощ за експлоатация на клъстера кумулативно повече от 10 години. Съгласно раздел 18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта от Условията за кандидатстване за тази процедура: Планираната продължителност на предвидените за изпълнение проекти с безвъзмездни
--	---	--

		4. Единият от критериите за техническа и финансова оценка е „Участие на иновационния клъстер в регионални и международни клъстерни мрежи (в т.ч. с европейски цифрови и иновационни хъбове и европейската мрежа на предприятията (EEN), Европейска платформа за клъстерно сътрудничество (European Cluster Collaboration Platform)) – 5 и повече участия“. Какво означава „участия“ – участия в какво? Ако става дума за участия в проекти на иновационния клъстер в регионални и международни клъстерни мрежи, какво различава настоящия критерий от критерий 4, който е „Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от други донорски програми и в транснационални, междурегионални и трансгранични инициативи на съществуващи клъстери и с партньори от други държави-членки на ЕС“?	средства не следва да надвишава 24 (двадесет и четири) месеца, считано от датата на влизане в сила на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. 4. По критерий 4. <i>„Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от други донорски програми и в транснационални, междурегионални и трансгранични инициативи на съществуващи клъстери и с партньори от други държави-членки на ЕС“</i> се оценява броя на участията на кандидатите в финансирани проекти и по-специално изпълнението на договори в транснационални, междурегионални и трансгранични инициативи на съществуващи клъстери и с партньори от други държави-членки на ЕС по програми, финансирани от националния бюджет, бюджета на ЕС или друг вид донорско финансиране, с изключение на ПНИИДИТ. По критерий 5. <i>„Наличие на сътрудничество на иновационния клъстер с други регионални иновационни и бизнес медиатори като мрежата от европейски цифрови и иновационни хъбове и европейската мрежа на предприятията (EEN), в т.ч. и реализирани общи прояви и инициативи“</i> се оценява колаборацията на кандидатите с други регионални и международни клъстерни мрежи, в това число в т. ч. с европейски цифрови и иновационни хъбове и европейската мрежа на предприятията (EEN), Европейска платформа за клъстерно сътрудничество (European Cluster Collaboration Platform) и други.
--	--	--	--